

problemom vrednosti, ki po marginalistični revoluciji v ekonomski vedi ostane nerešen – marginalizem ta problem le potlači in razglasi za irelevanten, medtem ko v realni ekonomiji ta zaradi tega ni nič manj relevanten. Druckerjev poseg v zvezi s tem predstavlja postdelovno »znanjsko« teorijo vrednosti. Ta sicer ni popolnoma jasno artikulirana, a jo lahko zaslutimo v obravnavi produktivnosti in zgodovinskih sprememb v razmerju med produktivnim in neproduktivnim delom – če je produktivno delo tisto, ki ustvarja novo vrednost, in če je v visokotehnološkem kapitalizmu produktivno delo delo znanja (medtem ko hkrati pomen in produktivnost ročnega dela pada), potem niso proletarci, temveč tehniki in menedžerji tisti, ki ustvarjajo novo vrednost! Tako dobimo delovno teorijo vrednosti za vodilne kadre, za menedžment – tako, kot je klasična delovna teorija vrednosti predstavljala vir politične inspiracije in samozavesti za delavska gibanja v drugi polovici devetnajstega, znanjska teorija vrednosti predstavlja ideološko legitimacijo za neoliberalno kontraprevolucijo konec dvajsetega stoletja. In če klasična delovna teorija vrednosti govori o presežni vrednosti, ki si jo nepravilno prisvajajo kapitalisti, čeprav jo proizvajajo delavci, a so od nje (tako kot od možnosti svobodne izbire delovnih orodij, načina organizacije dela in produktov lastnega dela) ločeni, znanjska teorija vrednosti govori o dodani vrednosti, ki jo podjetnikova (tehnološka ali organizacijska) ideja ali koncept doda enostavni vrednosti, ki jo proizvajajo delavci – brez podjetniškega duha, ki šepeta v uho produkcije, te dodane vrednosti ne bi bilo, zato je prav, da presežek pripade podjetniku oziroma človeku znanja.

Druckerjeva teorija prehoda v družbo znanja anticipira tudi kasnejše univerzitetne in raziskovalne politike, ki jih danes izvajata Evropska komisija (2012) ali Svetovna banka (2012). Latentni populizem teze o zgodovini izobraževanja na Zahodu kot zgodovini ekskluzivnosti in elitizma se izteče ne v zahtevo po demokratizaciji izobraževanja in izobraževanju kot univerzalni demokratični pravici, temveč v zahtevo po privatizaciji izobraževanja. Nekoč je bila namreč izobrazba privilegij elit, ki se je večinoma financiral iz državnega proračuna. Z drugimi besedami, država (ali imperij ali cesarstvo) je že tako revnim in izkoriščanim delavcem ali kmetom jemala del trdo prigaranih dohodkov, da bi s tem financirala intelektualne užitke peščice. V tej zgodovinski situaciji je izobrazba predstavljala neproduktiven družbeni strošek, saj se znanje aristokracije ali klasičnega meščanstva ni vračalo v gospodarstvo oziroma je bilo za splošno produktivnost in konkurenčnost irelevantno. Danes je, nasprotno, »izobraževanje postalo osrednja kapitalska naložba, visoko izobraženi ljudje pa osrednji vir produktivnosti« (Drucker, 1996: 124).